

13.01.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**13 Ocak 2021
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

13 Ocak 2021 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR

- Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3421)
- Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Turizmin Geliştirilmesi ve Kolaylaştırılması Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3422)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun Geçici 24 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasında, Geçici 27 nci Maddesinin Birinci Fıkrasının (a), (b) ve (c) Bentlerinde, Geçici 28 inci Maddesinin Birinci ve İkinci Fıkralarında Belirtilen Destek Tutarlarının, 2021 Yılı Ocak Döneminden İtibaren Geçerli Olmak Üzere Asgari Ücret Artış Oranının (%21,56) Artırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3423)
- Muhtaç Ailelere Isınma Amaçlı Kömür Yardımı Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 3424)

YÖNETMELİKLER

- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Av ve Yaban Hayvanı Üretme Yeri ve İstasyonları ile Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tohumculuk Hizmetlerinde Yetki Devri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Fizik Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- 2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (2021/2)
- Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ (No: 2021-1)

TMO, 130 bin ton arpa ile 155 bin ton mısır aldı

Toprak Mahsulleri Ofisi, uluslararası ihaleyle 130 bin ton yemlik arpa ile 155 bin ton mısır alımı gerçekleştirdi.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) bugün sona eren bir dizi uluslararası ihaleyle 130,000 ton yemlik arpa ile 155,000 ton mısır aldı.

Avrupalı ticari kaynaklardan edinilen bilgiye göre, miktar ve fiyatların nihai onaya tabi olduğu belirtilirken, arpa sevkiyatının Türk limanlarına 26 Ocak - 16 Şubat arasında yapılacağı bildirildi.

Alımların ton başına dolar (c&f) cinsinden yapıldığı mısır ihalesinde, en düşük fiyat navlun dahil ancak sigorta maliyetleri hariç ton başına 265.65 dolar oldu. Sevkiyatın ise 25 Ocak - 15 Şubat arasında yapılmasının beklendiği belirtildi.

Nakdi Ücret Desteği ile İstihdama Dönüş ve Artı İstihdam Teşviklerinin tutarı arttı

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, 2021 yılı Ocak döneminden itibaren geçerli olmak üzere asgari ücret artış oranının (%21,56) Cumhurbaşkanını kararıyla Nakdi Ücret Desteđine, İstihdama Dönüş Teşvikine ve Artı İstihdam Teşvikine yansıtılacağını söyledi.

Artış gerçekleştirecek destek ve teşvikler hakkında detayları paylaşan Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, “Ücretsiz izne ayrılan çalışanlarımız için sunduğumuz Nakdi Ücret Desteđimizi 2021 yılı Ocak döneminden itibaren geçerli olmak üzere yüzde 21,56 artışla ödeyeceğiz” dedi.

Bakan Selçuk Nakdi Ücret Desteđinin yanı sıra İstihdama Dönüş Teşviki ve 1 Ocak 2019 ila 17 Nisan 2020 tarihleri arasındaki dönemde en az sigortalı çalıştırılan aydaki çalışan sayısına ilave olarak istihdam edilecek sigortalıların fiilen çalıştırılmaları halinde sağlanan Artı İstihdam Teşvikine de aynı şekilde artış sağlanacağını sözlerine ekledi.

Bakan Selçuk; “2020 yılında olduğu gibi çalışanlarımıza ve işverenlerimize destek olmaya devam ediyoruz.” ifadelerini kullandı.

Bu yıl kredi talebi nasıl şekillenecek?

Merkez Bankası anketi bankaların bireysel kredi talebinde gerileme beklentisini ortaya koyarken, bankalar TL cinsi kredilerde yüzde 15-20 bandında bir büyüme öngörüyor.

Bankalar bu yıl TL kredilerde çift haneli büyüme beklerken yabancı para cinsi kredilerin yatay seyredeceğini ya da daralacağını öngörüyor. Bankaların Kamuyu Aydınlatma Platformu'na yaptıkları beklenti raporlarının yanı sıra Merkez Bankası'nın banka kredileri eğilim anketi 2020 dördüncü çeyrek sonuçları da işletme kredilerinde talebin süreceğini ortaya koyarken bireysel kredilerde yavaşlanma beklendiğini de gösterdi. Bankaları kredi genişlemesine zorlayan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) aktif rasyosu uygulamasının da 31 Aralık 2020 itibarıyla kaldırılmış olması bankaların kredi politikası yönetimlerinde ellerini rahatlattı.

Merkez Bankası anketine göre 2020'nin son çeyreğinde küçük ve orta ölçekli işletmelere verilen krediler, kısa vadeli krediler ve Türk Lirası cinsinden açılan kredilere olan talepte artış oldu. İşletmelerin uzun vadeli krediler ve yabancı para cinsinden açılan kredilere talebi ise azaldı. Bireysel kredilerde ise konut ve diğer bireysel kredi taleplerinde azalış başlarken, taşıt kredilerinde artış ise devam etti. Ankete göre 2021 yılının ilk çeyreğinde, yabancı para cinsinden açılan krediler ve uzun vadeli krediler hariç diğer tüm işletme kredilerinde talebin artması öngörülmüyor. Bunun yanı sıra, tüm bireysel kredilerde ise talebin azalacağı bankaların öngörülleri içinde.

Yapılandırma talebi artırdı

Ankette, işletmelere verilen kredilerde, borcun yeniden yapılandırılması, stok artırımı ve işletme sermayesi, satıcıların peşin alımlarda uyguladığı iskonto ve kolaylıklar, alternatif finansman kaynakları ve birleşmeler/satın almalar ve yeniden yapılanma talebi artırıcı yönde etkiledi. Taşıt kredilerinde, taşıt piyasasına ilişkin beklentiler talebi olumlu yönde etkileyen tek faktör olarak öne çıktı.

Akbank, Garanti BBVA, İş Bankası ve Yapı Kredi ise KAP'a yaptıkları açıklamalarla 2021 beklentilerini duyurdu. Garanti BBVA 2021 yılında kredi büyümesinde normalleşme öngörürken TL kredi büyümesinin ise yüzde 14-16 seviyelerinde gerçekleşeceğini tahmin etti. TL işletme kredilerinin 2020'ye kıyasla daha yavaş bir tempo ile ilerleyeceğini belirten banka yine de büyümede ön planda işletme kredilerinin olmaya devam edeceğini kaydetti. Yabancı para cinsi kredilerde daralma öngören banka takipteki krediler oranının ise yüzde 6'nın altında kalacağını dile getirdi.

Yapı Kredi ise 2021'de TL kredilerde yüzde 10'lu seviyelerde büyüme öngörüyor. Kredi mevduat oranının yüzde 110'dan daha az olmasını bekleyen banka yılın ikinci yarısında dolarizasyonun azalmasıyla kredi mevduat oranında iyileşme beklentisi içinde. Aktif kalitesinde de iyileşme bekleyen bankanın takipteki kredi oranı öngörüsü ise yüzde 7'den daha az olması yönünde.

Akbank da kredi büyümesindeki ılımlı seyrin devamını bekliyor. TL kredilerde yüzde 20 seviyesinde büyüme öngören banka dolar cinsi yabancı kredi büyümesinin ise yatay seyredeceğini öngördü. Özsermaye kârlılığının yüzde 10'lu seviyelerin ortalarında olacağı beklentisini paylaşan Akbank, takipteki kredi oranının ise yüzde 6'dan daha az olacağını öngördü.

İş Bankası ise TL kredi büyümesinin yüzde 15 seviyelerinde olmasını beklerken yabancı para cinsi kredilerde ise yüzde 2 daralma öngörüyor. Takipteki kredi oranının yüzde 6,5'in altında kalmasını tahmin eden banka TL mevduatına ise yüzde 25 seviyelerinde artış beklentisine yer verdi. Banka dolar cinsi yabancı para mevduatında ise yüzde 4-5 seviyelerinde daralma bekliyor.

Bankaların 2021 beklentileri

	Akbank	Garanti	İş Bankası	Yapı Kredi
TL kredi büyümesi (%)	20	14-16	15	yüksek 10'lu seviyeler
YP kredi büyümesi (%)	yatay	daralma	-2	-
Net ücret komisyon artışı (%)	10	14-16	15	orta 10
Takipteki krediler oranı (%)	6	6	6,5	7
Net kredi maliyeti (daralma)	200 bp	200 bp	250 bp	200 bp

KOBİ kaynaklı kredi büyümesi öne çıkıyor

Oyak Yatırım'ın bankaların beklentisine ilişkin yayımladığı raporda ise kâr artışı ve dahili sermaye üretimi açısından bankaların yönlendirmesini olumlu buldukları yer aldı. Raporda bankaların TL kredi büyümesinin normalleşerek yüzde 15-20 bandında gerçekleşmesi beklendiği kaydedilerek şu noktalara dikkat çekildi: "Tüketici ve KOBİ kaynaklı kredi büyümesi 2021 yılında bankaların gündeminde görünürken, yabancı para kredilerin daralması bekleniyor. Artan fonlama maliyetleri ve yavaşlayan kredi büyümesi, özellikle 2021 ilk çeyreğinde marj üzerinde baskı oluşturması olasıdır. Ancak, potansiyel olarak daha yüksek kredi getirileri ve parasal gevşeme döngüsünün başlaması ikinci yarıda marjlarda toparlanma getirebilir. Bankalar, ödeme sistemi komisyonlarının iyileşmesiyle komisyon gelirinin yüzde 5 seviyelerine çıkacağını öngörüyor."

İhracatta birim değer yüzde 0,8; miktar yüzde 1,7 arttı

İhracat birim değer endeksi Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,8 arttı. Aynı ayda ihracat miktar endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1,7 azaldı.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan ihracat birim değer endeksi kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,8 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 0,8, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 1,1 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 1,9 artarken, yakıtlarda yüzde 33,2 azaldı.

İhracat miktar endeksi yüzde 1,7 azaldı

İhracat miktar endeksi Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1,7 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 3,8, yakıtlarda yüzde 35,7 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 0,2 azalırken, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 13,4 arttı.

İthalat birim değer endeksi yüzde 0,2 arttı

İthalat birim değer endeksi Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,2 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 11,0,

ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 12,4 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 6,2 artarken, yakıtlarda yüzde 30,9 azaldı.

İthalat miktar endeksi yüzde 11,7 arttı

İthalat miktar endeksi Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 11,7 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 9,8 azalırken, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 14,4, yakıtlarda yüzde 2,5 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 13,6 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış ihracat miktar endeksi yüzde 0,9 azaldı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre 2020 Ekim ayında 171,2 olan ihracat miktar endeksi yüzde 0,9 azalarak, 2020 Kasım ayında 169,7 oldu. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise 2019 Kasım ayında 174,1 olan ihracat miktar endeksi yüzde 1,9 artarak, 2020 Kasım ayında 177,5 oldu.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış ithalat miktar endeksi yüzde 1,3 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre 2020 Ekim ayında 144,5 olan ithalat miktar endeksi yüzde 1,3 artarak, 2020 Kasım ayında 146,4 oldu. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise 2019 Kasım ayında 132,2 olan ithalat miktar endeksi yüzde 11,7 artarak, 2020 Kasım ayında 147,7 oldu.

Dış ticaret haddi 2020 yılı Kasım ayında 105,2 olarak gerçekleşti

İhracat birim değer endeksinin ithalat birim değer endeksine bölünmesiyle hesaplanan ve 2019 yılı Kasım ayında 104,6 olarak elde edilmiş olan dış ticaret haddi, 0,6 puan artarak, 2020 yılı Kasım ayında 105,2 oldu.

İşsizlik sigortası fonundan 14,8 milyon kişiye 85 milyar lira ödendi

İşsizlik sigortası fonundan bugüne kadar toplam 14,8 milyon kişiye 84,6 milyar TL ödeme gerçekleştirildi.

İŞKUR İşsizlik Sigortası Fonu bültenine göre, 2002 Mart ayından 31.12.2020 tarihine kadar işsizlik ödeneğine 14.292.596 kişi başvurdu, 8.215.390 kişi ödenek almaya hak kazandı. Bu kapsamda hak eden kişilere toplam 37,49 milyar TL ödeme yapıldı. 2020 Aralık ayında, önceki dönemden ödemesi devam edenlerle birlikte 207.263 kişi için ödeme miktarı 262,7 milyon TL oldu.

Eylül 2005 tarihinden 31.12.2020 tarihine kadar başvurusu alınanlardan 4.098.473 kişi kısa çalışma ödeneği almaya hak kazandı. Bu kapsamda hak eden kişilere toplam 25 milyar 749,4 milyon TL ödeme yapılmıştır. 2020 Aralık ayında önceki dönemden ödemesi devam edenlerle birlikte 1 milyon 238 bin 814 kişi için kısa çalışma ödeme miktarı 1 milyar 922,9 milyon TL oldu.

Nisan-Aralık 2020 döneminde 2.291.754 kişi nakdi ücret desteği almaya hak kazandı. Bu kapsamda toplam 7,23 milyar TL ödeme yapıldı.

Nisan 2016 tarihinden 31.12.2020 tarihine kadar 31.037 kişi yarım çalışma ödeneği almaya hak kazandı. Bu kapsamda hak eden kişilere toplam 82,6 milyon TL ödeme yapıldı. Önceki dönemden ödemesi devam edenlerle birlikte 2020 Aralık ayında 1.285 kişiye 1.551.012 TL yarım çalışma ödemesi yapıldı.

Şubat 2005 tarihinden 31.12.2020 tarihine kadar 142.393 kişi Ücret Garanti Fonu'ndan ödenek almaya hak kazandı. Bu kapsamda hak eden kişilere toplam 453,0 milyon TL ödeme yapıldı. 2020 Aralık ayında Ücret Garanti Fonundan 801 kişiye toplam 3.535.438 TL ödeme yapıldı.

İktidar ve muhalefetin ittifak arayışı hızlandı

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın MHP, SP ve DSP yöneticileri ile birbiri ardına görüşmesi siyasette ittifak kazanlarını yeniden kaynatmaya başladı. Cumhur ve Millet ittifakları, hem kendi birlikteliklerini güçlendirmek hem de karşı tarafı zayıflatmak için yeni adımlar atıyor.

2021 yılında iktidar ve muhalefet bloğunda ittifakları genişletme arayışları hız kazanacak. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yeni yılın ilk günlerinde Saadet Partisi Yüksek İstişare Kurulu Başkanı Oğuzhan Asiltürk'e gerçekleştirdiği ziyaret Cumhur ittifakını büyütme arayışında önemli bir adım olarak dikkat çekiyor.

İttifakların şekillenmesinde son aşamada cumhurbaşkanı adayının kim olacağı ve nasıl belirleneceği önemli olmakla birlikte, 2021 yılında mevcut ittifakların güçlendirilerek sürdürülmesi, ittifakların genişletilmesi ve yeni ittifak arayışları siyasetin öncelikli gündemi olacak. Yeni yılın ilk günlerinden MHP Lideri Devlet Bahçeli'yi evinde ziyaret eden Erdoğan, görüşmeyi "Cumhur İttifakı'nın yarınlara devamı için birlik beraberliğimizi teyit ediyoruz" sözleriyle değerlendirdi.

İki ayaklı reform hedefi

AK Parti, 2021 yılında pandeminin ekonomide yarattığı hasarı gidererek, hukuk ve ekonomi olmak üzere iki ayaklı reformları hayata geçirmeyi hedefliyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın MHP Lideri Bahçeli'ye gerçekleştirdiği ziyaret, Cumhurbaşkanının 2021 yılının yol haritasının belirlenmesi açısından önem taşıyor. AK Parti, MHP'nin de vereceği destekle sadece reformları değil, seçim sisteminde de değişikliğe gitmeyi planlıyor. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin getirdiği yüzde 50 artı 1 ittifakları zorunlu hale getirirken seçim yasasında da değişiklik yapılması için çalışma yapılıyor. Yüzde 10 barajının düşürülmesi, ittifaklarla seçime girecek partiler için yüzde 10 barajının korunması, tek başına seçime girecek partiler için barajın düşürülmesi gibi seçenekler masada bulunuyor.

Cumhur İttifakı genişler mi?

DSP Genel Başkanı Önder Aksakal'ı Beştepe'de kabul eden, ardından MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'yi evinde ziyaret eden Cumhurbaşkanı Erdoğan son olarak Milli Görüşü temsil eden Saadet Partisi Yüksek İstişare Kurulu Başkanı Oğuzhan Asiltürk ile bir araya geldi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, görüşmeyi hem bir nezaket ziyareti hem de ittifak görüşmesi olarak değerlendirdi. Erdoğan, "Seçim ittifakı mı olur ya da geleceğe yönelik terörle mücadelede her türlü desteğin bizim yanımızda olması lazım. Bizim bir yalnızlığı hissetmememiz lazım. Buna benzer görüşmeleri bundan sonra da yapacağım. Bundan sonraki süreçte de bu görüşmeler devam edecek" dedi.

Parlamenter sistem öncelik

İYİ Parti'nin AK Parti ile işbirliği yapacağı şeklinde bir beklenti zaman zaman kulislere yansıdı. Ancak İYİ Parti'den bugüne kadar böyle bir planları ve eğilimlerinin olmadığı şeklinde net açıklamalar geldi. İYİ Parti hedefini Türkiye'yi güçlendirilmiş parlamenter sisteme döndürmek, parlamentoyu güçlü ve bağımsız hale getirmek olarak açıkladı. İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, millet İttifakını milletin sorunları ve talepleri çerçevesinde yapılmış bir 'iş birliği' olarak tanımladı. Millet İttifak'ının ana omurgasını oluşturan CHP ve İYİ Parti başta olmak üzere Saadet Partisi ve Demokrat Parti'nin 'parlamenter sisteme dönüş' konusunda ortak iradesi devam ediyor. Son olarak Demokrat Parti'nin (DP) Millet İttifakından ayrılacağı şeklindeki iddialar ise DP Genel Başkan Gültekin Uysal tarafından yalanlandı.

Üçüncü bir ittifak gündemde!

Muhalefet bloğunda İYİ Parti, Gelecek Partisi, DEVA Partisi'nin içinde yer alacağı üçüncü bir ittifakın kurulması da ihtimal dahilinde görülüyor. Bu ittifakın SP ve DP ile genişleyebileceği de ifade ediliyor. CHP ve HDP'nin içinde olmayacağı üçüncü bir ittifakta DSP, Mustafa Sarıgül'ün kurduğu Türkiye Değişim Partisi ile Muharrem İnce'nin kuracağı partinin de olabileceği ifade ediliyor. Muhalefet bloğunun başını çeken CHP'nin ise DEVA Partisi ile Gelecek Partisinin katılımıyla millet ittifakını genişletmek istediği belirtiliyor. CHP'nin önümüzdeki dönemde HDP ile açıktan ittifak yapıp yapmayacağının ise ittifakların şekillenmesinde en önemli belirleyici olacağı dile getiriliyor.

CHP ve İYİ Parti'den “kararlı yürüyüş” mesajı

İttifaklarda görüşme trafiği hızlanırken. CHP Genel Başkan Yardımcısı Muharrem Erkek ve İYİ Parti GİK Üyesi ve Yerel Yönetimlerden Sorumlu Başkan Yardımcısı Rıdvan Uz'un Millet İttifakına ilişkin yaptıkları ortak açıklamada, “Millet İttifakı üyesi partilerimizin ilkeli ve kararlı yol yürüyüşü büyük emek ve mücadeleyle devam etmektedir” ifadesi kullanıldı. CHP ve İYİ Parti'nin önceliğinin Türkiye olduğu belirtilen açıklamada, "Bu temelde kurulmuş olan ittifakımız, ülkemizin geleceğinin şekillenmesi noktasında da yan yana durmaktadır. Millet İttifakı, demokratik hukuk devletine olan bağlılık, evrensel insan hakları ilkelerine saygı, Cumhuriyetimizin kazanımlarını ve milletimizin değerlerini koruyup kollama inancıyla bugünlere gelmiştir. Kurulan bu birliktelik ve yürüdüğümüz meşakkatli yol, demokrasi dersleriyle doludur" değerlendirmesi yapıldı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan AB açıklaması: İlişkilerimizi yeniden rayına oturtmak için hazırız

Cumhurbaşkanı Erdoğan AB ile ilgili, "Biz ülke olarak uzun vadeli bir bakış açısıyla olumlu gündem oluşturmak ve ilişkilerimizi yeniden rayına oturtmak için hazırız. Avrupalı dostlarımızın da aynı iradeyi sergilemesini bekliyoruz." dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Avrupa ülkelerinin Ankara büyükelçileriyle Çankaya Köşkü'nde bir araya geldi.

Buradaki konuşmasına kendisini dinleyen büyükelçileri selamlayarak başlayan Erdoğan, toplantının ülkeler ve insanlık için hayırlara vesile olmasını diledi.

Erdoğan, tüm Avrupa halklarının yeni yılını kutlayarak, 2021'in sağlık, barış ve huzur getirmesini temenni etti.

Geride bırakılan 2020'de koronavirüs salgını başta olmak üzere birçok zorlukla mücadele edildiğini hatırlatan Erdoğan, şunları kaydetti:

"Son asrın en ciddi sağlık krizlerinden olan Kovid-19 virüsüne kimimiz bir arkadaşını, kimimiz bir yakını kurban verdi. Salgın, daha şimdiden dünyanın hemen her ülkesinde izleri yıllarca silinmeyecek derin acılar bıraktı. Bugüne kadar salgında

hayatını kaybeden yaklaşık 2 milyon kişinin her biri istatistikten öte bir candır. Yaşadığımız süreç, bize din, dil, ırk, bölge farkı gözetmeden tüm insanlığın aynı gemide olduğunu bir kez daha hatırlatmıştır. Salgınla mücadelede, küresel dayanışma ve iş birliği sayesinde başarılı olabileceğimizi hep birlikte gördük. Türkiye olarak, bu anlayışla kendi vatandaşlarımıza en iyi sağlık hizmetini sunmaya çalışırken, yardım faaliyetlerimize de hız verdik. Hiçbir ayırım yapmadan, aralarında Avrupalı dostlarımızın da olduğu 156 ülkeye ve 11 uluslararası kuruluşa tıbbi malzeme desteği sağladık."

Acil tahliye uçuşlarıyla 100 bini aşkın vatandaşı Türkiye'ye getirdiklerini belirten Erdoğan, 67 ülkeden 5 bin 500'den fazla yabancıнын tahliyesini de yaptıklarını söyledi.

Erdoğan, Türkiye'den ana vatanlarına dönmek isteyen 90 ülkeden 38 bin yabancıyı ülkelerine gönderdiklerini ifade ederek, "Tüm bunları muhataplarımızdan maddi bir karşılık beklediğimiz için değil, insanlık ailesine karşı kendimizi mesul hissettiğimiz için yaptık. Paylaşmanın bereketine, dayanışmanın gücüne inanan bir millet olarak yardım faaliyetlerimizi bundan sonra da devam ettireceğiz." dedi.

"2020'de Türkiye-AB ilişkileri kolay geçmedi"

Salgının son haftalarda dünya genelinde yeniden ivme kazandığına dikkati çeken Erdoğan, aşı çalışmalarında elde edilen başarıların umudu artırdığını vurguladı.

Erdoğan, Türkiye'nin farklı kaynaklardan temin ettiği aşıları, vatandaşlarına gönüllülük esasına dayalı olarak uygulamaya başlayacağını belirterek, "İnsan deneyi aşamasında olan yerli aşılarımızı gerekli onayların ardından inşallah milletimizle birlikte tüm insanlığın hizmetine sunacağız." diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2021'in bu musibetten kurtulmaya vesile teşkil etmesini ve küresel ekonomik toparlanmanın başladığı bir sene olmasını temenni ederek, şunları kaydetti:

"2020 senesi Türkiye-AB ilişkileri bakımından maalesef kolay geçmedi. Geride bıraktığımız dönemde çoğu da suni olarak üretilen pek çok tatsız sorunla uğraşmak zorunda kaldık. Bazı üye ülkeler, Türkiye ile ikili problemlerini AB koridorlarında çözme çabasına girdi. Birlik dayanışması bahanesinin ardına sığınarak Türkiye-AB gündemi suistimal edildi. Bu yaklaşım bir yandan köklü münasebetlerimizi esir alırken, diğer yandan birliğin bölgesel ve küresel güç olma iddiasını da zayıflatıyor. 'Stratejik körlük' olarak nitelendirdiğimiz bu tavrın en somut göstergesi, Doğu Akdeniz ve Kıbrıs meselesidir. Her iki konuda da Türkiye ciddi haksızlıklara maruz kalmıştır. Oysa Türkiye, Akdeniz'in en uzun kıyı şeridinde sahip ülkesidir."

"Türkiye, Akdeniz'de barıştan yana"

Türkiye'nin şimdiye kadar hayata geçirdiği enerji projeleri ile Avrupa'nın enerji arz güvenliğine önemli katkılarda bulunduğunu vurgulayan Erdoğan, "Biz, Doğu Akdeniz'de hakkımız olmayan bir şeyi talep etmiyoruz. Bölgede var olan hidrokarbon kaynakları konusunda ülkemizin ve milletimizin meşru menfaatlerini korumaya çalışıyoruz. Hiçbir geçerliliği olmayan maksimalist haritalar üzerinden ülkemizin sahillerine hapsedilme girişimlerine itiraz ediyoruz." dedi.

Erdoğan, geçen aylarda yaşanan kimi hadiselerde Türkiye'nin, haklarını koruma kararlılığını gösterdiğini hatırlatarak, şunları ifade etti:

"Türkiye'nin ve KKTC'nin içinde yer almadığı hiçbir denklemden Akdeniz barışı çıkmayacağı herhalde artık anlaşılmıştır. Altını çizerek ifade etmek isterim ki Türkiye, Akdeniz'de gerilimden değil, barıştan, iş birliğinden, hakkaniyetten ve adaletten yanadır. Akdeniz, bizleri ayıran değil, hepimizi birbirimize yakınlaştıran, birleştiren, iş birliğimizi güçlendiren bir denizdir, öyle olmalıdır. Akdeniz, Cezayir'den Mısır'a, Libya'dan Tunus'a, Filistin'den İsrail'e, Türkiye'den Yunanistan'a, İtalya'dan İspanya'ya kadar tüm ülkeleri ve halklarıyla büyük ailemizin çatısı, ortak yuvasıdır. Doğu Akdeniz'i bir rekabet alanı olmaktan çıkartıp uzun vadeli çıkarlarımıza hizmet edecek bir iş birliği havzası haline getirmeliyiz. Gündeme getirdiğimiz Doğu Akdeniz Konferansı'nın da bu amaca hizmet edeceğini düşünüyoruz."

Erdoğan, Kıbrıs Türkleri dahil tüm tarafları bir araya getirecek bir enerji iş birliği forumu kurulmasının faydalı olacağı kanaatinde olduklarını dile getirdi.

"Alternatifleri tartışmamız gerekiyor"

Erdoğan, Yunanistan'ın Navtex ilanı gibi amacı belli bir uluslararası imkanı, sahaların sadece yüzde 10'unu kullanarak yeni bir gerginlik sebebi haline dönüştürecek kadar ileri gittiğinin altını çizerek, şöyle konuştu:

"Son yıllarda, hava sahası ihlallerini ve gayri askeri statüdeki adalarda özellikle hukuka aykırı faaliyetlerini artıran Yunanistan'ı gerginliği tırmandırıcı faaliyetlerinden vazgeçmeye davet ediyoruz. Komşumuz Yunanistan ile 25 Ocak'ta başlayacak istikşafi görüşmelerin inşallah yeni bir dönemin habercisi olacağına inanıyorum. AB'nin hem bu konularda hem de Kıbrıs meselesinde samimi bir özeleştiri yapması gerekiyor. AB, Kıbrıs'ta 2004 yılında çözüme 'hayır' diyen Rum tarafını tam üyelikle ödüllendirirken, referanduma 'evet' diyen Kıbrıs Türküne verdiği taahhütleri unutmamıştır. Bunları da yerine getirmesini bekliyoruz. Son dönemde, AB'nin Kıbrıs Türk tarafıyla üst düzey hiçbir teması olmamıştır. Hal böyleyken AB, Kıbrıs meselesinin çözümünde nasıl kolaylaştırıcı bir rol oynayabilir?"

Kıbrıs'ta iki devletli model dışındaki alternatiflerin çözüm olmayacağını, yarım asırlık müzakere tarihinden alınan derslerin açıkça gösterdiğine işaret eden Erdoğan, "Kıbrıs'ta başarısız olmuş modelleri tekrar tekrar konuşmak yerine, yeni ve gerçekçi alternatifleri tartışmamız gerekiyor." dedi.

Erdoğan, Fransa ile ilişkileri vizyoner bir yaklaşımla yeniden ele alarak gerilim hattından kurtarmak istediklerini, son dönemde bu çerçevede iki tarafça atılan adımları memnuniyetle takip ettiklerini söyledi.

Portekiz'in AB dönem başkanlığında tüm başlıklarda müspet gelişmeler sağlanmasını ümit ettiklerini ifade eden Erdoğan, şöyle konuştu:

"Bin yıldır aynı coğrafyayı paylaşıyor, aynı medeniyet havzasından besleniyoruz. Türk tarihini nasıl Avrupa'sız okumak mümkün değilse, Avrupa tarihini de Türkiye'siz anlamak mümkün değildir. Millet olarak geleceğimizi Avrupa ile birlikte tasavvur ediyoruz. Bu anlayışla 60 yıldır Birliğe tam üyelik mücadelesi veriyoruz. Bu süreçte karşılaştığımız onca çifte standarda ve haksızlığa rağmen nihai hedefimiz olan tam üyelikten hiçbir zaman vazgeçmedik.

Göreve geldiğimiz 2002'de 'Kopenhag Kriterleri'ne gerekirse Ankara Kriterleri der, yolumuza devam ederiz' demiştim. Nitekim son 18 senede bu sözümüze sadık olarak vatandaşlarımızın hak ve özgürlüklerini genişletme noktasında tarihi nitelikte adımlar attık. Mevcut anayasamızın üçte ikisini değiştirerek darbe dönemlerinin izlerini büyük ölçüde ortadan kaldırdık. Darbe, cunta ve siyasete anti demokratik müdahalelerle maruf bir ülkeyi ileri demokrasi rayına oturttuk. Sivil siyasetin önündeki engelleri kaldırıp ülkemizde sessiz bir devrime imza attık. Avrupa Birliği üyesi ülkeler bunu 'Türkiye'nin sessiz devrimi' olarak nitelemişlerdir."

"Kimi Avrupalı siyasetçiler adeta darbeye çanak tutan bir tavır sergiledi"

Erdoğan, 18 yıl boyunca sokak olaylarından teröre, vesayetten 15 Temmuz kanlı darbe girişimine kadar demokrasiye yönelik saldırıları püskürtmelerinde söz konusu sessiz devrimin çok büyük payının olduğunu dile getirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, bugün elini vicdanına koyan herkesin, 18 sene öncesine göre Türkiye'nin demokrasiden hukuka kadar her alanda hayal dahi edilemeyecek derecede ileri bir konumda olduğunu görebildiğini söyledi.

Yine süreci yakinen takip edenlerin, Türkiye'nin bu süreçte Avrupalı dostları tarafından yalnız bırakıldığını da kabul ettiğini belirten Erdoğan, şöyle devam etti:

"Özellikle 15 Temmuz darbe teşebbüsü ve terörle mücadelede Türkiye Avrupa'dan beklediği destek ve dayanışmayı görememiştir. Daha vahimi, 15 Temmuz gecesi kimi Avrupalı siyasetçiler adeta darbeye çanak tutan bir tavır sergilemişlerdir. Darbe gecesi 251 vatandaşımızı şehit eden FETÖ'cü teröristler, birçok Avrupa ülkesinde hiçbir tahkikata uğramadan hayatlarını devam ettiriyor.

Aynı şekilde bölücü terör örgütü mensupları Avrupa'nın göbeğinde şahsımı, milletimizi ve ülkemizi en aşağılık şekilde hedef alan sözde protesto eylemleri düzenleyebiliyor. Strazburg'da, Brüksel'de çadırlar kurmak suretiyle hatta hatta

oralarda konferans verebilecek seviyede bunlara kapılar açılabilir. Hukuk, demokrasi, özgürlük ve müttefiklikle asla bağdaşmayan bu tablonun milletimizde oluşturduğu infialin Avrupalı dostlarımız tarafından yeterince kavranamadığı anlaşılıyor."

"Türk insanının Avrupa Birliğine inancının zayıflamasının temel nedeni"

Büyükelçilere, "Nasıl oluyor da bu tür teröristlere Avrupa Konseyi'nde, Avrupa Birliği'nde kapılar açılıp bunlar oralarda rahat rahat cirit atabiliyor?" sorusunu yönelten Erdoğan, konuşmasına şöyle devam etti:

"Türk insanın Avrupa Birliğine ve Avrupa değerlerine olan inancının zayıflamasının temel nedeni işte bu tablodur. Son yıllarda yükselen İslam düşmanlığı ve kültürel ırkçılık ise bu olumsuz algıyı daha da körüklüyor. İslam karşıtlığı Avrupa'da yaşayan 6 milyona yakın insanımızın güvenliğini tehdit etmenin yanı sıra Avrupa değerleri açısından da büyük bir kara deliğe dönüşüyor. Buradan açık açık siz değerli dostlarıma soruyorum; Türkiye'de herhangi bir kiliseye karşı böyle bir bomba atma, herhangi bir eylem girişimi söz konusu olmuş mudur? Olamaz. Böyle bir şeye asla müsaade etmeyiz. Tam aksine kilise, manastır, sinagog bunların kendi cebimizden restorasyonlarını yapmak suretiyle ibadete açıyoruz. Bütün bunlar açık, net ortadayken acaba şu anda Fransa'da, Almanya'da, Avrupa'nın birçok yerinde Müslümanların ibadet yerlerine yapılan bombalama ve saldırıları neyle izah edeceğiz? Oralardaki din adamlarımıza karşı saldırıları neyle izah edeceğiz?"

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin AB'ye tam üyeliğinin kültürel ırkçılıkla mücadelede de Birliğin elini güçlendireceğini belirterek, "Ülkemizin 60 yılı bulan üyelik süreci nasıl bizim için stratejik bir tercihse Avrupa Birliği'nin ülkemizi tam üyeliğe kabul etmesi de Birliğin geleceği açısından ontolojik bir tercih olacaktır. Brexit ile artan belirsizlik ancak Türkiye'nin Avrupa ailesinde hak ettiği yeri almasıyla giderilecektir. Biz ülke olarak uzun vadeli bir bakış açısıyla olumlu gündem oluşturmak ve ilişkilerimizi yeniden rayına oturtmak için hazırız. Avrupalı dostlarımızın da aynı iradeyi sergilemesini bekliyoruz." diye konuştu.

Erdoğan, Türkiye ile AB arasındaki 18 Mart Mutabakatı'nın güncellenmesinin, göç konusunda değişen gerçekleri göz önüne alacak, ilişkilere güven ve ivme kazandıracak şekilde yapılması gerektiğini vurguladı.

AB konsey ve komisyon başkanları ile geçen yıl mart ayında Brüksel'de yapılan görüşmede mutabakatın güncellenmesi konusunda anlaşmaya varıldığını hatırlatan Erdoğan, "Türkiye olarak bu anlaşma doğrultusunda üzerimize düşeni yaptık, güncellenmiş önerimizi ilettik ama henüz Avrupa makamlarından tekliflerimize cevap alamadım." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, düzenli Türkiye-AB zirvelerini ve üst düzey diyalog toplantılarını yeniden başlatmakta fayda gördüklerini belirterek "Bunların ahde vefa

ilkesinin gerektirdiği adımlar olduğuna inanıyoruz. Kısa bir süre önce gerek Charles Michel gerekse Ursula von der Leyen ile yaptığım görüşmelerde bu adımları atma ve bu ay sonu kendileriyle beraber ülkemizde bir araya gelme teklifini yaptım. Onlardan da kabul gördü." diye konuştu.

AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen'e Suriye'nin kuzeyinde yapılan briket evleri ziyaret etme teklifinde bulunduğunu dile getiren Erdoğan, şöyle konuştu:

"Sayın Ursula von der Leyen'e dedim ki, 'sadece gelmek değil hatta şu anda Suriye'nin kuzeyinde yapmakta olduğumuz briket evleri sizinle beraber gezmek isterim. Göçten sorumlusunuz, göç konusuyla ilgileniyorsunuz, buraları beraber bir görelim ve bu konuda nasıl bir hassasiyet içerisinde olduğumuzu görün.' Çünkü biz kendilerinden söz aldık ve bu briket evler konusunda, ciddi bir sayıyı onların da yapmak istediklerinin sözünü bana verdiler ama bize bu konuda en ufak bir destek gelmedi.

Şimdi ise 50 bin briket konut yapma planımızın şu anda hemen hemen yarısından fazlasını gerçekleştirmiş durumdayız. Bir taraftan şu anda altyapısını yapıyoruz ama sizinle oraya gidene kadar büyük oranda bunları da bitirmiş oluruz. Türkiye'nin bu konuda neler yaptığını ve İdlib'deki, o gerçekten muhacir insanların, ölümle her an karşı karşıya olan insanların, buraları nasıl heyecanla beklediklerini orada göreceksiniz."

Erdoğan, Türkiye'nin yük olan değil yük alan bir ülke olduğunu belirterek özellikle Avrupa'nın sığınmacı akınına uğramasının önüne geçmede gösterdikleri fedakarlığın asla unutulmaması gerektiğinin altını çizdi.

Türkiye'nin son 6 yıldır dünyada en fazla sığınmacıya ev sahipliği yapan ülke olduğuna işaret eden Erdoğan, şöyle devam etti:

"Bunu Ursula von der Leyen ifade etti. Yani '6 milyar avroluk bunun için bir para ayrıldığını ve bundan da 3 milyar 200 milyon avronun Türkiye'ye gönderildiğini veya gönderileceğini', buna benzer ifadeler kullandılar. Proje bazlı çalıştık, çalışıyoruz. Her şey ortada. Bunları görmek mümkün. Böyle bir şey yapılmış olsa da bizim şu anda göçmenlere yaptığımız harcamanın bu rakamlarla zaten halledilmesi mümkün değil. Bunlar öyle ufak tefek rakamlar değil. Yapılan harcama çok çok büyük ve şu anda ülkemizin sadece bir bölgesinde değil, birçok bölgede bu tür göçmen kamplarımız var."

"Sınırlarımız ötesindeki 5 milyon ihtiyaç sahibine düzenli yardım ulaştırıyoruz"

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin kamplarının, dünyanın değişik yerlerindeki gibi ilkel çadırlardan oluşmadığını vurgulayarak "Hepsinde adeta insani bir yaşam tarzını göçmenlere hazırladık ve bundan iftihar duyuyoruz. İstiyorum ki, bu da özellikle Avrupa Birliği'nin dünyaya örnek bir sergilemesi olsun. Bu işleri Sayın

(Antonio) Guterres de çok iyi bilir. Onunla beraber de ülkemizdeki göçmen kamplarını bu görevde iken gezmiş dolaşmıştık. Şimdi de aynısını yine beraber yapalım diyorum ve kendileri de olumlu yaklaştılar. Temenni ederim ki Türkiye ziyaretinde bunu beraber gerçekleştiririz." diye konuştu.

Sadece Suriye kökenli 4 milyona yakın insanın Türkiye'de misafir edildiğini dile getiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları kaydetti:

"Sınırlarımız ötesindeki 5 milyon ihtiyaç sahibine düzenli yardım ulaştırıyoruz. Avrupa Birliği bir ülkeye 100 bin sığınmacı için 3 milyar avro destek verirken Türkiye'deki 4 milyon sığınmacı için 3 artı 3 milyar avroluk taahhüdünü bile tam olarak yerine getirmemiştir. Buna rağmen Türkiye göçün ortak yönetimi konusunda aynı iradeyi tekrar sergilemeye hazırdır. Gümrük Birliği'nin güncellenmesi, Türk vatandaşlarına vize serbestisi sağlanması ve üyelik müzakerelerimizde mesafe katedilmesi de 18 Mart Mutabakatı'nın parçasıdır. Vize serbestisi, aslında 2020'nin değil 2014'ün sonuna kadar çözülmesi gereken bir sözdü ama yapılmadı. Şimdi 2020 bitti, 2021'deyiz."

"Bu mücadeleyi beraber sürdürmemiz gerekmez mi?"

Erdoğan, güvenlik ve terörle mücadele alanında iş birliğinin ilerletilmesi gerektiğini belirterek şöyle devam etti:

"DEAŞ ile mücadele deniyor. Soruyorum, Türkiye'den başka DEAŞ ile mücadelede onurlu, şahsiyetli bir mücadele veren ülke var mı Avrupa Birliği ülkeleri içinde? Bu mücadeleyi de en onurlu şekilde veren Türkiye, biziz. Hiç gözlerinin yaşına bakmayız. Nerede bulursak orada gereğini yaparız. PKK/YPG ile aynı şekilde mücadelemiz sürerken, maalesef batılı dostlarımız PKK/YPG bunlarla ilgili, onları kendi ülkelerinde barındırıyor, onlara gerekli destekleri veriyor. Kusura bakmayın açık ve net konuşuyorum. Dost acı söyler ama gerçeği söyler. Ben gerçeği söylemek mecburiyetindeyim. Çünkü şu anda müzakereci bir ülke olarak Türkiye bunları sizinle paylaşmazsa, bilirsiniz ki yarın aynı bela sizin de başınıza gelecektir.

Avrupa'nın ve NATO'nun güneydoğu sınırlarının, dolayısıyla da güvenliğinin Türkiye'nin doğu ve güneydoğusundan başladığını hatırlatmak isterim. Hepinizle NATO'da beraberiz. NATO'da birlikte olduğumuza göre bu mücadeleyi de beraber sürdürmemiz gerekmez mi? Bunu da beraber sürdürmemiz gerekir. Terörle mücadelede biz hiçbir NATO ülkesini yalnız bırakmadığımıza göre, acaba neden NATO'nun diğer ülkeleri bizi terörle mücadelede yalnız bırakıyor?"

Suriye'nin kuzeyinde PKK/YPG ve DEAŞ terör örgütlerinin bulunduğuna değinen Erdoğan, bölgedeki koalisyon ülkeleri olarak Almanya, Fransa, İngiltere ve hatta Amerika'nın bu mücadelede Türkiye'nin yanında yer almadığını belirtti.

Erdoğan, binlerce tır silah, mühimmat ve araç gerecin terör örgütlerine gönderildiğini ve terör örgütlerinin bunlarla Türkiye'ye savaş açtığını vurgulayarak, "Biz bir NATO ülkesi olarak bunlarla bu şekilde savaştık, savaşıyoruz ve savaşacağız. Geri durmak yok." diye konuştu.

Libya ve Dağlık Karabağ gibi bazı kesimlerce sorunlu addedilen alanlardan hiçbirinin Avrupa Birliği ve üye ülkelerle olan ilişkilerin özüne müteallik olmadığının altını çizen Erdoğan, Libya'nın doğusundaki gayrimeşru güçlerin lideri Halife Hafter'e karşı yapılan Berlin Konferansı'nda alınan kararlara uyulmadığına dikkati çekti.

Erdoğan, Hafter'in bölgede kendi kendini koruma durumunda olduğunu hatırlatarak, "Biz eğer o darbeci Hafter'e karşı mücadelemizi vermemiş olsaydık çok açık net söylüyorum, uluslararası camianın kabul ettiği şu andaki Milli Mutabakat Hükümeti yok olurdu. Bizim oradaki varoluşumuz oradaki Milli Mutabakat Hükümeti'nin ömrünü uzatmıştır." ifadelerini kullandı.

"Türkiye aldığı inisiyatifle Avrupa'nın güvenliğine katkıda bulundu"

Türkiye'nin bu bölgelerde aldığı inisiyatiflerle Avrupa'nın güvenliğine katkıda bulunduğunu kaydeden Erdoğan, şu bilgileri verdi:

"Bugüne kadar 9 bine yakın yabancı terörist savaşçı yakaladık ve hepsini de geri gönderdik. Çatışma bölgeleri ile bağlantılı olduğunu tespit ettiğimiz yaklaşık 100 bin kişiye ülkemize giriş yasağı koyduk. Türkiye'nin sınır dışı ettiği DEAŞ mensuplarıyla ilgili gereken tedbirleri almadıkları için eyleme maruz kalan ülkelerin içine düştükleri acı durumu sizler de gördünüz. Suriye'de bir dönem terörün kol gezdiği bölgeleri güvenli hale getirerek 420 bini aşkın mazlumun memleketlerine geri dönmesini sağladık. İdlib'deki mevcudiyetimizle yeni bir insani trajedinin ve büyük bir göç dalgasının önüne geçtik. Libya Milli Mutabakat Hükümetine sağladığımız eğitim ve danışmanlık desteği, ülkenin kanlı bir iç savaşa sürüklenmesini engelledi. Ortaya koyduğumuz inisiyatif Libya'da Birleşmiş Milletler öncülüğündeki siyasi sürecin önünü açtı."

Erdoğan, Türkiye'nin Dağlık Karabağ'da 30 yıllık bir gecikmeyle de olsa adaletin tecelli etmesini ve bölgenin hasret çektiği istikrara kavuşmasını sağladığını anımsatarak, 30 yılda MİNSK Üçlüsü'nün başaramadığının Türkiye'nin verdiği destekle 44 günde gerçekleştirildiğini ifade etti.

Tüm bu konuların objektif ve stratejik bir bakış açısıyla ele alınması durumunda Avrupa Birliği ile Türkiye'nin çıkarlarının örtüştüğünün görüleceğini belirten Erdoğan, şunları kaydetti:

"2021 senesini Avrupa Birliği-Türkiye ilişkileri bakımından başarıya tahvil etmek bizim elimizdedir. Önyargılar veya korkular yerine uzun vadeli bir bakış açısıyla hareket ettiğimizde bunu başarabileceğimize inanıyorum. Sayın Michel ve Sayın von der

Leyen'ı ay sonunda Türkiye'de misafir edeceğiz. Kendileriyle bu konuları etraflıca ele alacağız. Dışışleri Bakanı'm da bu ziyaret öncesinde 21 Ocak'ta Brüksel'de temaslarda bulunacak."

Erdoğan, hukuk ve ekonomi alanında yeni reformların hazırlıkları içinde olduklarını hatırlatarak sözlerini şöyle sürdürdü:

"Son aşamasına gelen çalışmaları inşallah yakında kamuoyumuzla paylaşacağız. Bu çerçevede Reform Eylem Grubu'nu da toplayarak, kapsamlı bir değerlendirme yapacağız. Temennim odur ki 6 ay gibi bir aralıkla sizlerle de bir araya gelmeyi, ama Dışışleri Bakanı'm ama ben şahsım, önemli görüyorum. Bu toplantıları yapmak suretiyle istiyorum ki bu buluşmalarla çok daha bu münasebetleri güçlendirelim, Bu adımları atalım ve bu adımları atarak, sizler de adeta ülkelerinizi enforme edin. Tüm kurumlarımızın katkılarıyla 2021-2023 arası Avrupa Birliği Ulusal Eylem Planımızı güncelledik. Bu süreçte sizden gerek Brüksel'e gerek başkentlerinize yapacağınız yönlendirmelerle Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinde yeni bir sayfanın açılmasına destek vermenizi bekliyoruz. Bu vesileyle bir önceki Dönem Başkanı Almanya'ya ilişkilerimizin geliştirilmesi yönünde harcadığı çabalar için teşekkür ediyorum. Yeni dönem başkanı Portekiz'e ve müteakip dönem başkanı Slovenya'ya şimdiden başarılar diliyorum."

Faiz lobisine çalışıyoruz

Kuru dizginlemek için 130 milyar dolar rezervi eriten, enflasyona rağmen faizi artırmamakta direten Merkez Bankası şimdi de ‘tabuları’ yıktı, ‘yabancı yatırımcı istiyor diye’ faizi iki ayda 675 puan artırdı. Türkiye’nin girdiği sarmal yalnızca faiz lobisini memnun etti. Sorun muhalefetin de gündeminde. Kılıçdaroğlu “10 milyon dolar getiren 1 milyon 300 bin dolar kazanıyor” dedi.

Faiz ‘hassasiyeti’ Merkez Bankası başkanlarını koltuğundan etti. Yüzde 8’e kadar inen faiz ‘yeni dönem’de yüzde 17’yi gördü. Türkiye, faizlerin en yüksek olduğu ilk 10 ülke arasına girdi. Bu durum yabancınn iştahını kabarttı.

Birçok yatırımcı ülkesinden yüzde 2-3’le aldığı parayı Türkiye’de en az yüzde 17 ile TL faizine yatırıyor. Böylece yaklaşık yüzde 15’lik daha fazla kr ediyor. Faizlerin düşme ihtimaline karşın dövizini alıp Türkiye’den ayrılma planını saklı tutuyor.

KILIçDAROğLU: KAYBEDEN HER ZAMAN 83 MİLYON

CHP lideri de Türkiye’nin önündeki kritik soruna işaret etti. “1 milyon doları yüzde 4 faizle kendi ülkesindeki bankadan çeksin, getirsin, bir yıl sonra 130 bin dolar keş para kalıyor. Kim ödüyor 130 bin doları? Bu ülkenin fakir fukarası. 10 milyon dolar getiren, 1 milyon 300 bin dolar para kazanıyor” dedi.

“Soygun düzenini kim oluşturuyor?” diye soran Kılıçdaroğlu “Döviz fırlayınca yine döviz lobisi kazanıyor. Kaybeden kim? 83 milyon. Bu gerği anlatmak zorundayız” ifadelerini kullandı.

FAİZ LOBİSİNE ÇALIŞIYORUZ

Merkez Bankası yüksek faizle mücadele ederken, yıllarca faizi düşürmek ve doları dengelemek için milyarlarca dolar kül oldu. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, yüksek faiz konusundaki hassasiyetini her defasında dile getirirken, Merkez Bankası başkanı da defalarca faiz yüzünden değişti.

Murat Çetinkaya döneminde ‘Laf dinlemiyordu görevden aldık’ sözleri dikkat çekerken, eski başkan Murat Uysal başkanlık koltuğuna oturduğundan beri sürekli faiz indirimine gitti. Yüzde 24 ile başlayan faiz indirimi serüveni yüzde 8'lere kadar gerilese de daha fazla düşüş gerçekleşmedi.

Yeni Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal ise piyasalara göre hareket etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın faiz hassasiyetine rağmen sert artışlar gerçekleştiren Ağbal, toplamda 675 baz puanlık hamle yaparak faizi yüzde 17'ye yükseltti. Bu bir de ekonomi yönetimindeki değişiklik eklenince, piyasalar olumlu karşılık verdi. Yerli mevduatlar hala döviz hesaplarından vazgeçmiyor.

Yurtdışında ise Türkiye'nin faiz hamlesine yabancılar oldukça sıcak bakıyor. İddialara göre, birçok yabancı yatırımcı ülkesinde düşük faizlerle kredi çekerek Türkiye'de TL faizine yatırıyor. Bu süreçte yüzde 2-3 civarıyla alınan para Türkiye'de en az yüzde 17 ile TL faizine yatırılıyor. Böylece yabancı TL'ye geldiğinde yaklaşık yüzde 15'lik daha fazla kar ediyor.

Eğer faizler düşerse yabancı da geldiği gibi dövizini alarak geri gideceğe benziyor. Konuyla ilgili açıklama yapan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu “Faiz yükseliyor. Faiz yükselirse, dışarıdakiler geliyorlar. Kendi ülkelerindeki bankalardan kredi çekiyorlar, çok düşük faiz.

Getiriyorlar Türkiye'ye mevduata yatırıyorlar, faiz çok yüksek diye, zamanı gelince alıyorlar, tekrar kendi ülkelerine götürüyorlar. 1 milyon dolar parayı yüzde 4 faizle kendi ülkesindeki bankadan çeksin, getirsin, bir yıl sonra net kemiksiz 130 bin dolar keş para kalıyor. 10 milyon dolar getiren, 1 milyon 300 bin dolar para kazanıyor. Soygun düzenini kim oluşturuyor? Döviz fırlayınca yine döviz lobisi kazanıyor.

Kaybeden kim? 83 milyon. Bu gerçeği herkese anlatmak zorundayız. Vatandaşlar bunu görecekler. Senin verdiğin vergi dışarıya gidiyor. Beyler keyiflerini sürdürüyorlar. Bir tarafta güllük gülistanlık çalgılar çengiler diğer tarafta açlık. Devleti yöneten siyasi iktidar pozisyonunu hiç bozmuyor” dedi.

KILIÇDAROĞLU: ‘ÜLKENİN GERÇEĞİNDE AÇLIK VAR’

“Onlar esnafa gidemiyorlar, biz gidiyoruz. Onlar çöp toplayanı görmüyorlar, biz görüyoruz ve aynı zamanda konuşuyoruz” diye konuşan Kemal Kılıçdaroğlu şunları

söyledi: “65 yaş üstünde otobüse binen kadın, ‘hayatımı tehlikeye atıyorum, evime ekmek götürmek için’ diyor. Devleti çürütmeye başladılar. Devlet nasıl çürür? Liyakat sistemini yok ettiğinizde devlet çürümeye başlar.

Türkiye İstatistik Kurumu açıklama yapmış. 2021 yılında işsizlik azaldı diye. Siz gerçekleri görmüyor musunuz? Her yaştan her eğitim düzeyinden on binlerce işsiz var. Üniversiteyi bitirmiş bir çiftçiye düşünün. Özellikle MHP’ye oy veren vatandaşlarıma söylüyorum.

Çocuğu okusun diye ısrar ediyor, muhtaç olmasın diye. Bitiriyor üniversiteyi, işsiz... O annenin babanın dramını bilen var mı? Türkiye gerçekleri ayrı, iktidar sahipleri ayrı. Türkiye gerçeğinde açlık var.”

83 MİLYONU BİR AVUÇ TEFEÇİYE MAHKÛM ETTİLER

Kemal Kılıçdaroğlu “Bu coğrafyada açlık yaşanıyor. Peki, hepimiz vergi ödüyoruz. Konteynırdan yiyecek toplayan kadın da vergi ödüyor. Nereye gidiyor bu paralar? Asıl sorulması gereken soru bu: Devleti tek başına yönetiyorsun, istediğin her şeyi yapıyorsun, istediğine teşvik istediğinin malına el koyabiliyorsun. Vergi verdik, bu paralar nereye gitti? ‘Otoyol, havaalanı yaptık’ hayır. Başkaları yaptı.

Bana çık de ki ‘şu fabrikayı kurdum, şu kadar işçi çalışıyor.’ Tek bir fabrika kurmadın. AK Parti’ye MHP’ye oy veren kardeşlerim duysun. 83 milyonu bir avuç tefeciye mahkum ettiler. Nerelere gitti paralar? Faizcilere gitti. 18 yıldır ülkeyi, faiz ve döviz ile yönetiyorlar.

‘Yerliyiz, milliyiz’ diyorlar, niye yabancılara el avuç açıp dileniyorsun, senin sanayicin yok mu? Beşli çeteye niye 83 milyonu mahkum ettin sen? Sizin yatacak yeriniz var mı? Sizde liyakat var mı, adalet anlayışı var mı? Görsünler, işitsinler diye söylüyorum” dedi.

‘YOLSUZLUK DİZ BOYU’

Yolsuzluğun diz boyu olduğunu ifade eden Kemal Kılıçdaroğlu “İşsizliğe kafa yorsana. ‘Ey Kılıçdaroğlu’ diyor, buyur ne diyorsun? Sen benimle uğraşacağına, çöpten yiyecek toplayan kadınların sorunlarıyla uğraşsana. ‘Bay Kemal’, çok teşekkür ederim, peki sen bu memlekette açlık var, yoksulluk var. Kafa yorsana. Hayır o konulara hiç girmiyor. Bakıyor çocuklarının hepsinin işi iyi, cepleri dolu.

Saraya bakıyor, beş yerden maaş alıyorlar, keyifleri yerinde. Yolsuzluk desen diz boyu. Peki memleketin sorununu kim çözecek? Millet İttifakı olarak biz çözeceğiz. Haram yemeyeceğiz, yedirmeyeceğiz” diye konuştu.

Akşener'den Erdoğan'a sert eleştiri: İki dakika pandemi 20 dakika CHP

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dünkü bakanlar toplantısı sonrası yaptığı açıklamalara sert tepki gösterdi: İki dakika pandemi, 20 dakika CHP'nin her kademesindeki insanına bağırdı. Şimdi böyle bir pozisyonda bu ülke nasıl yönetilir.

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dünkü bakanlar toplantısı sonrası yaptığı açıklamayı eleştirerek "İki dakika pandemi, 20 dakika CHP'nin her kademesindeki insanına bağırdı" dedi.

Akşener, İstanbul'un Avcılar ve Beylikdüzü ilçelerinde esnaf ziyaretlerinde bulundu. Akşener, CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun 'sözde cumhurbaşkanı' ifadesinden sonra yaşanan tartışmalara değindi:

(Sözde cumhurbaşkanı tartışması) Bu sert, kötü, iğrenç dili başlatan Sayın Erdoğan'dır. Bir türlü AK Parti Genel Başkanlığı'ndan sıyrılıp, hepimizin cumhurbaşkanı olmayı istemedi, yapmadı ve böyle bir tavra girmede. 15-20 gün bu kavga devam eder. Türkiye'de bir algoritma var. FETÖ'cü, darbe, hain... Şimdi 'sözde' de dahil oldu bu algoritmanın içine. Dön baba dönelim. Bunları konuşmaya devam edeceğiz. İYİ Parti olarak bu gündemi reddediyoruz. Bu gündem basın

emekçilerinin, esnafın dertlerini anlatmıyor. Bu pis, iğrenç, çirkin dil dönüyor dolaşıyor, sahibini vuruyor bumerang gibi... Bu tavrı reddetmeye devam edeceğiz.

"PARTİNİN PROPOGANDA İŞLERİNDEN SORUMLU KİŞİSİ GİBİYDİ"

(Dün akşamki Kabine toplantısı Erdoğan'ın yaptığı açıklama) Bir cumhurbaşkanı düşünün ki... İki dakika pandemi, 20 dakika CHP'nin her kademesindeki insanına bağırdı. Şimdi böyle bir pozisyonda bu ülke nasıl yönetilir. Bir saniyecik cumhurbaşkanı ol be kardeşim... Dün AK Parti Genel Başkanı gibi de değildi partinin propaganda işlerinden sorumlu kişisi konumundaydı. Bu doğru bir tutum değil.

İlhan Koçulu'dan peynir dersi almak

Ali Ekber YILDIRIM

13 Ocak 2021 Çarşamba

Antalya Ticaret Borsası ve Antalya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ^^pandemi sürecinde zoom üzerinden herkesin yararlanabileceği çok önemli bir çalışma başlattı. Bir üniversite gibi belli ürün ve alanlarla ilgili atölyeler düzenleniyor. Bu atölyelerde alanındaki en iyi uzmanlar ders veriyor. Dünyanın her yerinden katılabilir, Youtube üzerinden “Antalya Tarım Online” hesabından geçmiş dersler de dahil izleyebilirsiniz.

Bu hafta Peynir Atölyesi'nin 4. dersi vardı. İlhan Koçulu, “Kars Gravyeri ve Kars Kaşarı” başlığı altında Anadolu'nun peynir hazinelerini sundu. Sadece peyniri değil, öncüsü olduğu bir kırsal kalkınma modelini anlattı. Yıllardır çok istememe rağmen bir türlü Kars'a giderek görüşemediğim İlhan Koçulu'dan bu 4 saatlik dersten çok şey öğrendim.

Kırsal kalkınmanın öncüsü, çoban ve peynir ustası

Bilmeyenler, tanımayanlar için İlhan Koçulu'yu kısaca tanıtmak gerekirse, Kars Boğatepe Köyü'nde 1870'lerden bu yana kendi deyimi ile çobanlık, hayvancılık yaparak pazara yönelik peynir üretimi yapan ailenin 4. kuşak peynir ustası. 1980-2000 döneminde büyük bir çöküş yaşayan hayvancılıkta birçok kişi büyük şehirlere göç ederken, O, memleketi Kars'a dönerek hayvancılığı, peynir üretimini ayakta tutmayı ve “Anadolu'nun öksüz çocukları” olarak tanımladığı peynir çeşitlerini tüketiciyle buluşturmayı hedefleyen kırsal kalkınmanın öncülerinden.

Öğrenim için gittiği İstanbul'dan 2000 yılında tekrar köyüne zorunlu olarak dönen İlhan Koçulu, bölgenin yerel değerlerini ortaya çıkarmak için çok yönlü bir çalışma başlatır.

Kentin çaresizliğini yansıtan “Satılık Şehir” başlığı ile medyaya haber olan Kars'ta, yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan Kars Gravyeri ve Kars Kaşar peyniri başta olmak üzere bölgenin peynir çeşitlerini yeniden ulusal ve uluslararası pazarda yer edinmesini sağlar.

İlhan Koçulu'nun 4 saat süren dersinden bazı bölümleri kendi anlatımıyla şöyle:

Anadolu'nun öksüz çocukları; geleneksel peynirler

“Tarıma ve temiz gıdaya yönelim var. Unuttuğumuz değerleri yeniden kazanmaya çalışıyoruz. Halen gravyer, eski kaşar ve bölgeye ait 16 çeşit peynir üretiyorum. Anadolu'nun öksüz yetim çocukları, yok sayılan peynir çeşitlerini pazarla insanlarla buluşturmaya gayret gösteriyoruz.

Bizim 2000 yılında başladığımız çalışmalarla yerel bilgiyi, kadim bilgiyi üniversitelerle buluşturarak üretimi bu temelde sürdürmektir. Bunun 3 ayağı var. Yerel bilgi ve üreticiler, üniversite ve kamu.

Türkiye, Anadolu bir peynir cenneti... Hayvan ırklarının ilk Anadolu'da ıslah edildiği, peynirin de anayurdu Anadolu olarak bilinir. Bugün dünya peynir pazarı 114 milyar dolar, Türkiye'nin payı sadece 175 milyon dolar. Bu bize yakışmıyor. Anadolu'nun zenginliğini yansıtmıyor. Uluslararası pazardaki peynirlerin yüzde 60'ından fazlası geleneksel yöntemlerle üretilen peynirlerdir. Biz neden peynirlerimizi dünya pazarına aktaramıyoruz?

Geleneksel peynir üretiminde mikro klima, laktasyon dönemi, hayvan ırkı çok önemli. Bunların hepsinin birleştiricisi kültürdür. Yani bir peyniri kültürü, hikâyesi ile birlikte değerlendirmek, yaşatmak, tüketiciye sunmak çok önemlidir.

Çöküşten üretime dönüş

Boğatepe Köyü, Kars peynirciliğinin mihenk taşlarından biridir. Kars-Ardahan sınırında. Ben 2000 yılında zorunlu olarak Boğatepe Köyü'ne döndüm. Hayatımda verdiğim en önemli ve zor kararlardan birisiydi. 1980 sonrası başlayan göçün o bölgede nasıl insansızlaştırıldığını nasıl üretme sürecinden koparıldığını, o bölgede üretimden kopuşun yarattığı yoksulluğu görünce orada kalma karar aldım.

Kalmayla birlikte önce bir kooperatif kurduk 2004 yılında. Köylere gidip suni tohumlama çalışmalarını başlattık. Köye gittiğimizde siz bizi dolandırmak için mi kooperatif kurdunuz dediler. Köylülerin kooperatife bakış açısı dünden bugüne bir olumsuz algı içerisindeydi.

Sonra kooperatifi bırakıp dernek kuralım dedik. Birkaç köyde dernek kurduk. Kalkınma ve yerel değerleri koruma ortaya çıkarmayı amaçlayan dernekler. Boğatepe Çevre ve Yaşam Derneği'ni de 2006-2007 yılında kurduk. Toplam 55 üyesi var. Bunun 45'i kadın.

Köyde kalmamdaki temel nedenlerden birisi. Köylerde artık yoğurt bile dışarıdan geliyordu. Ekmek, yumurta dışarıdan geliyor. Yerelde üret yerelde tüketmezsek kendi yaşamımızı sürdürme konusunda ciddi sıkıntılar yaşarız. Bunu pandemi döneminde bir kez daha gördük.

Kırsal turizm, eko turizmi de kapsayan dayanışmacı turizmi geliştirdik. Köyümüzü 2019'da 23 bin insan ziyaret etti. Yaklaşık 10 bin kahvaltı verdik, 700-800 konaklama aldık. Bunlar tamamen evlerde hiçbir tesis yok.

Köylerimizde artık, ortak ekipman, ortak makina, ortak tohum bölüşümü, yem verip hayvan alma, kurbanlık besleme gibi birçok çalışma yapılıyor. Bir iç ekonomi oldu. En başarılı olduğumuz alan ortak ekipman kullanımı oldu. Çiftçinin belini, büken ve çok pahalı büyük ekipmanları alamıyorlar, ortak kullanıyorlar. İklim ve coğrafya da buna uygun.

Mera hayvancılığı ve geleneksel peynirlerin yaşatılması

Mera hayvancılığı ve yerel geleneksel peynirlerin yaşatılması en temel hedeflerimizden birisiydi. Çünkü, Kars'ın ekonomisi hayvancılığa, arıcılığa dayalıdır. Hayvancılık dediğim, arıcılık, et, süt ve bal. Atatürk önderliğinde 1924 yılında Kars'ta başlatılan peynircilik süreci, 1980'lere gelinceye kadar çok iyi gidiyor. 1980-2000 döneminde çöküş noktasına geldi. Mandıra sayısı hızla azaldı. Bizim köyde 40-45 mandıra vardı 1.5 mandıraya düştü. Biri yaz kış, biri sadece yaz sezonunda açılıyordu. Bugün geldiğimiz noktada çok iyi yerdeyiz. Bu peynirciliğin gelişmesi, markalaşma süreci, kalitesinin yükselmesi için ciddi çalışmalar yaptık.

Yerel Flora şifalı aromatik ve yenebilir bitkilerin kullanımı üzerine atölye ve eğitim çalışmaları yaptık. Kadınlarımıza bu bitkiler nasıl toplanır, nasıl işlenir, nasıl kurutulur eğitimleri uzmanlar tarafından verildi.

Kavulca bulguru, kavulca buğdayı biliyorsunuz antik bir tohumdur. Tahminen 8-10 bin yıldır genetik yapısında hiç bir değişiklik olmayan bir tohum. 1960'lı yıllarda 42 bin dönüm alanda ekimi yapılan bu buğdayın biz 2000 yılında başladığımızda bir tek Giresun'da bir de Kars'ta bir üreticinin elinde kalmıştı. O gün 350 kilo bularak ektiğimiz o tohum bugün 5-6 bin ton üretilmekte.

Ekomüze ZAVOT; yaşayan peynir müzesi

Yıllardır elimizde olan bilgileri, belgeleri, kamudan aldığımız belge ve bilgileri, sözlü tarihle birlikte topladık ve peynir müzesi açtık. Ekomüze ZAVOT yaşayan bir peynir müzesi. Boğatepe'deki 1890 yılında Ruslar tarafından yapılmış bir gravyer atölyesinde Türkiye'nin ilk peynir müzesini kurmuş olduk."

Özetle, İlhan Koçulu ve ekibi, Kars'ta hayvancılık yapan üreticilerin Türkiye'ye, dünyaya örnek olacak kırsal kalkınma modelinin çok az bir bölümüne yer verebiliyoruz. Herkesin ders alacağı bir model... Yazıyı, İlhan Koçulu'nun sık sık tekrarladığı bir sözle bitirelim, "gıdanız şifanız olsun". Son olarak siz okurlarıma Antalya İl Tarım ve Orman Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürü İbrahim Irmak'ın koordinasyonunda, ElifAkkaya, Çağla Seda Dicleli, Hazal Okat'ın hazırlayıp sunduğu tarım atölyelerini izlemenizi öneriyorum.

Kars Kaşarı ve Kars Gravyeri aranan iki peynir oldu

İlhan Koçulu'nun anlattığına göre yapılan bütün bu çalışmalar sonucunda Kars Kaşarı ve Kars Gravyeri bugün hem Türkiye'de hem de uluslararası düzeyde talep edilen, aranan iki peynir çeşidi oldu. Bunda Kars Kaşarı'na alınan coğrafi işaretin ve İtalya'da Slow Food tarafından Kars Gravyeri'nin Presidiuma kabul edilmesi yani özel korumaya alınmasının rolü çok büyük. Kars ve Ardahan'da peynircilik geçmişte olduğu gibi yeniden önemli bir değer, önemli bir geçim kaynağı oldu. Üreticiden tüketiciye herkesin yararına bir model oluştu. Her bölgenin, her ilin örnek alacağı bir model.

Cenaze bekler süt beklemez

Kars'ta mera hayvancılığı üzerine doktora çalışmasını sürdüren, İlhan Koçulu ile çalışan Kaliforniya Üniversitesi Doktora Öğrencisi Fatih Tatari, yerel peynirde mera hayvancılığının çok önemli olduğunu belirterek şu bilgileri verdi: "Peynir yereldeki yaşam biçimini yansıtır. Anadolu'da çok yaygın ve doğru bir söz var; 'cenaze bekler süt beklemez'. Peynirin temeli süt bozulmadan işlenmesi, peynire çevrilmesidir. Hayvan ırkı, biyolojik çeşitler, otlar, peynircilik zanaatı, hayvanların yetiştirilmesi, beslenmesi, sağılması hepsi çok önemli. Yerel peynire kimliğini kazandıran da bu özelliklerdir."

Döviz nereden bulduk, nereye harcadık?

Alaattin AKTAŞ

13 Ocak 2021 Çarşamba

✓ Geçen yılın ilk ayları... Pandemi yüzünden döviz gelirinin düşeceği belli, vatandaşın altına hücum etme ihtimali yüksek, yabancının kaçması şaşırtıcı değil. Bunlara karşı önlem almak yerine, adeta bu durumu körükleyecek politikalar uygulamak...

✓ Sonuç ortada; Merkez Bankası rezervi erimiş, swapa muhtaç olunmuş. Bu politikayı bir şirket CEO'su uygulasa patron ne yapardı dersiniz...

Hep konuşuluyor, yazılıyor; "Şuradan şu kadar döviz geldi, şuraya şu kadar harcandı" diye... Döviz gelir giderinin detayını ortaya koyan resmi veri seti Merkez Bankası'nın oluşturduğu ödemeler dengesi olduğuna göre gelin bu sefer bu verilere odaklanalım; acaba döviz nereden buluyor, nereye harcıyoruz, ona bakalım...

Bir kere şunu öncelikle vurgulayalım. Döviz gelir-gider dengesi, yani cari denge geçen yıl önceki yıla göre çok bozuldu. On bir aylık veriler elimizde ve görüyoruz ki 2019'da döviz geliri giderken 9.6 milyar dolar fazlayken, geçen yıl gider gelirin 35.2 milyar dolar üstünde oluşmuş. Yani fazladan açığa geçmekle 45 milyar dolarlık bir olumsuzluk yaşanmış.

Açığı körükleyen üç kalem

2020'nin ilk on bir ayında 35 milyar dolar cari açık verilmesinin temelde üç nedeni var:

Altın ithalatındaki artış ile taşımacılık ve seyahat gelirlerindeki gerileme.

Net altın ithalatı geçen yıl on bir ayda 2019'a göre tam 12.6 milyar dolar arttı.

Seyahat gelirleri 16.7 milyar, taşımacılık gelirleri de 8.7 milyar dolar daha düşük gerçekleşti.

Bu üç kalemdaki olumsuzluk 38 milyar doları buldu. Cari işlemler dengesinin diğer tüm kalemlerindeki bozulma ise yaklaşık 7 milyar dolar oldu ve cari açığıdaki bozulma toplamda 45 milyara yaklaştı.

Ödemeler dengesi özeti (Ocak-Kasım) (Milyon \$)

	2020	2019	Fark
A-Cari işlemler hesabı	-35.249	9.602	-44.851
a- Dış ticaret dengesi	-34.506	-13.078	-21.428
Parasal olmayan altın	-20.525	-7.965	-12.560
b-Hizmetler dengesi	7.064	33.721	-26.657
Taşımacılık	4.598	13.257	-8.659
Seyahat	7.955	24.607	-16.652
c-Diğer	-7.807	-11.041	3.234
B-Sermaye hesabı	-32	36	-68
C-Finans hesabı (net) (a+b)	-38.139	2.074	-40.213
a-Finans hesabı (brüt) (*)	457	-4.789	5.246
Doğrudan yatırımlar	-3.464	-5.423	1.959
Portföy yatırımları	10.618	372	10.246
Diğer yatırımlar	-6.697	262	-6.959
Efektif ve mevduatlar	-17.106	-2.303	-14.803
b-Rezerv varlıklar(**)	-38.596	6.863	-45.459
D-Net hata ve noksan	-2.858	-7.564	4.706

(*) Döviz girişi yükümlülük artışı anlamına geldiği için negatif, çıkış ise yükümlülük azalışını gösterdiği için pozitif işaret alıyor.

(**) Eksi rezervden kullanımı, artı rezerve ekleme yapıldığını gösteriyor.

TİCARET AÇIĞININ YÜZDE 70'İ ALTIN

Pandemi yüzünden turist gelmeyecekti, bu bahar aylarında zaten belli olmuştu. Pandemi ticareti de etkiliyordu ve taşımacılık gelirleri de azalacaktı. Bu iki olumsuzluk için yapılabilecek pek bir şey yoktu.

Ama ya altın? Türkiye on bir ayda 23.1 milyar dolarlık altın ithal etti. Altın ihracatı 2.6 milyar dolar oldu ve böylece net ithalat 20.5 milyar doları buldu. On bir aydaki 34.5 milyarlık dış ticaret açığının yüzde 70'i altından kaynaklandı.

Çok mu gerekliydi Türkiye'nin bu dar günlerinde altına böylesine döviz ödemesi! Tabii ki değildi. Ama şu yanlış politikalar yok mu!

Tamam, her kriz döneminde olduğu gibi geçen yıl da vatandaşın altına olan talebi arttı ama bu talebi kamçılayan başlıca etkenin faizleri çok düşük tutma sevdası olduğu da ortada. TL'den kaçan vatandaş ya altına gitti, ya döviz...

İşte sonuç ortada... Bin bir zorlukla elde edilen döviz, ölü bir yatırıma bağlanmış oldu.

DÖVİZİ NEREDEN BULDUK?

Ödemeler dengesinin temelinde iki kalemi vardır.

Cari işlemler hesabı ve bu hesapta genellikle açık olduğu için bu açığın finanse edildiği kalem olan finans hesabı.

Geçen yıl on bir ayda cari açığın 35.2 milyar dolar olduğunu belirttik. Normalde bu açık kadar döviz bulmuş olmamız gerekir. Hem zaten bu döviz bulunamamış olsa açık verilmez. “Önce açık verelim, sonra döviz buluruz” diye bir durum olmaz. Dolayısıyla “Ya cari açığı finanse edemezsek” şeklinde bir görüş de hiçbir anlam ifade etmez.

Ödemeler dengesi tablosuna bakıyoruz; ocak-kasım döneminde 35 milyar açık var, 38 milyar da döviz bulmuşuz, sorun yok!

Ama gelin biraz detaya bakalım; bu döviz nereden bulmuşuz?

Doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları ve diğer yatırımlardan oluşan brüt finans hesabından ne kadar giriş olmuş; “tam” 457 milyon dolar. Dışımızın kovuğuna yetmez! Para nereden bulunmuş peki; Merkez Bankası ne güne duruyor... Merkez Bankası rezervinden 39 milyar dolara yakın kullanım gerçekleşmiş.

Brüt finans hesabı adını verdiğimiz kalemin detayı da ilginç. Yabancılar portföy yatırımı olarak 11 milyara yakın döviz götürmüş. Ama imdada swap yetişmiş. Hani tabloda “efektif ve mevduatlar” diye görünen kalem var ya, o ağırlıkla swap yoluyla elde edilen döviz gösteriyor ve o kalemden 17 milyarlık giriş olmuş.

CEO ÇOKTAN KOVULMUŞTU!

Bir özet yapalım...

Yılın ilk ayları... Pandemi yüzünden döviz gelirinin az olacağı kesin. İlk olarak ne yaparsınız; döviz giderinde tasarruf etmenin ve geliri artırmanın yollarını ararsınız.

Vatandaşın kriz kaygısıyla altına hücum edeceğini görmemek mümkün mü? Vatandaş böyle yapmasın diye alternatif bir alan açar ve faizi artırırınız. Biz ne yaptık; tersini!

Bu tür dönemlerde yabancı gelişmekte olan bizim gibi ülkelerden kaçır. Bunu önlemek için ne yaparsınız; faizi artırırınız. Biz ne yaptık; tersini!

Sonuç? Altın ithalatına net 20 milyar dolar ödedik; yabancı çıktığı için onlara 10 milyar dolar ödedik; etti 30 milyar.

13.01.2021

Bunun için Merkez Bankası rezervini 39 milyar erittik, ayrıca swap adı altında 17 milyar topladık.

Tek döviz gideri tabii ki altın ve yabancı çıkışı değil, harcadığımız dövizin kalanını da diğer açıklara kullandık.

Ama o altına giden 20 milyarın en az yarısını tasarruf edebilir, yabancının çıkmak yerine gelmese bile kalmasını sağlayabilirdik.

Bu bilançoyu ortaya koyan bir şirketin CEO'su olsaydı patron tarafından çoktan kovulmuştu...

Abdulkadir Selvi

MHP ne zaman dava açacak?

13 Ocak 2021

Bir süredir HDP'nin kapatılmasını gündeme getiren MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, 11 Ocak tarihli yazılı açıklamasında, "Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, bilhassa 6-8 Ekim olaylarıyla ilgili hazırlanan ve hukuken açık ihbar niteliği taşıyan iddianameyi temel alarak HDP hakkında acil ihtiyaç olan kapatma davasını süratle açabilecektir. Şayet kapatma davasının açılması tavını kaybedip tavsamaya havale edilirse Milliyetçi Hareket Partisi Siyasi Partiler Kanunu'nun 100'üncü maddesine müzahir olarak gereğini zamanı geldiğinde inanmışlıkla yapacaktır" dedi.

Böylece HDP'nin kapatılmasıyla ilgili tartışmalarda yeni bir sürece girildi. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın parti kapatmaya sıcak bakmadığı biliniyor. AK Parti'nin önemli isimlerinin de bu yönde açıklamaları oldu. O nedenle MHP'nin, HDP'yle ilgili tutumunun cumhur ittifakının politikası olmadığı anlaşıyor. Ancak AK Parti'nin, MHP'nin bu girişimini engelleme gibi bir çabası olmayacağı belli.

MHP'DEKİ HAZIRLIK

Soru 1: MHP'de, HDP'nin kapatılmasıyla ilgili bir çalışma var mı? Var.

Soru 2: Kimin başkanlığında yapılıyor?

Hukuk İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Feti Yıldız başkanlığında HDP'yle ilgili bir dosya hazırlanıyor.

Soru 3: MHP, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na HDP'nin kapatılması için müracaat edecek mi?

MHP, öncelikle Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilen 6-8 Ekim olaylarıyla ilgili iddianame üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın HDP hakkında kapatma davası açmasını bekleyecek.

Soru 4: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı dava açarsa MHP ne yapacak?

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, HDP hakkında kapatma davası açarsa MHP, mükerrer bir başvuru olur gerekçesiyle ayrıca müracaat etmeyi düşünmüyor.

Soru 5: Eğer Yargıtay, HDP hakkında kapatma davası açmazsa MHP ne yapacak? Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı adım atmazsa MHP, Siyasi Partiler Yasasının 100. Maddesi'ne göre HDP'nin kapatılması için yazılı başvuruda bulunacak.

Soru 6: MHP ne kadar bekler, başvuruyu ne zaman yapar? Bir tarih var mı? Belirlenmiş bir tarih var. MHP, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın dava açması için 1 ay bekleyecek. Eğer bu süre zarfında adım atılmazsa harekete geçecek.

Soru 7: MHP'nin HDP dosyasında ne var?

MHP'nin HDP'nin kapatılmasıyla ilgili hazırlığını yaptığı dosyanın ana temasını, "**HDP, PKK'nın siyasi uzantısıdır**" tezi oluşturuyor. PKK'nın 1978 yılındaki kuruluşundan bu yana meydana gelen terör eylemleri yer alıyor. Ayrıca 6-8 Ekim olaylarıyla ilgili olarak Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilen iddianame dosyaya girecek.

HDP'nin eski eş genel başkanları **Selahattin Demirtaş** ve **Figen Yüksekdağ** başta olmak üzere milletvekillerinin PKK ve **Öcalan**'la ilgili açıklamalarına yer verilecek.

SICAK GÜNDEM BEKLİYOR

Siyaset yeniden şekillenirken, Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın ittifak girişimleri ve HDP'nin kapatılması konusu nedeniyle siyasette sıcak bir gündem bizi bekliyor. Hem de ateşin üzerindeki kestane gibi. Elini uzatanın elini yakacak bir gündem.

WHATSAPP İŞİNİN MİLLİ GÜVENLİK BOYUTU

WHATSAPP, gizlilik politikasıyla ilgili güncellemenin özel hayata ilişkin mesajları kapsamadığına ilişkin açıklama yaptı. Ama ikna edici olmadı. Çünkü WhatsApp kullanıcılarına gönderdiği sözleşmede tüm verilerin Facebook'la paylaşılabileceği bilgisi yer alıyor. Bunun için de son tarih olarak 8 Şubat belirlenmiş. WhatsApp, 2014 yılında Facebook tarafından satın alındı. Facebook, Instagram'ı da bünyesinde bulunduruyor.

FACEBOOK'UN SABIKASI

Facebook bu konuda sabıkalı bir şirket. 2016 ABD seçimlerinde 87 milyon kullanıcının bilgisini siyasi danışmanlık şirketi Cambridge Analytica ile paylaştığı tespit edilmişti. Facebook'un kurucusu **Mark Zuckerberg**, bu skandalın ortaya çıkması üzerine ABD Kongresi'nde özür dilemek zorunda kalmıştı. WhatsApp'ın yeni uygulamasının milli güvenliği ilgilendiren boyutu ise önceki günkü kabine toplantısında gündeme geliyor. Ulaştırma Bakanı **Adil Karaismailoğlu**, WhatsApp'ın yeni sözleşmesindeki açıklara dikkat çekiyor. WhatsApp'tan, Telegram ya da Signal gibi başka uygulamalara geçmenin çözüm olmadığı, onların da başka ülkelerin uygulamaları olduğunun altı çiziliyor. Yerli ve milli uygulamanın yaygınlaştırılması üzerinde duruluyor. Zaten devletin belirli birimlerinde bir süredir,

yerli ve milli uygulama olan BİP kullanılıyor. Ama BİP bir türlü yaygınlaştırılmadı. WhatsApp'ın kullanıcıların bilgilerini Facebook'la paylaşılacağı yönündeki yeni sözleşmesinde kullanıcıları en çok rahatsız eden, özel bilgilerin, yazışmaların Facebook'un eline geçecek olmasıydı. İnsanlar mahremlerinin paylaşılmasını istemedi. En doğal hakları.

MİLLİ GÜVENLİK SORUNU NEREDE?

WhatsApp'ın dayattığı sözleşmede en çok üzerinde durulan noktayı ise **“meta bilgisi”** oluşturuyor. WhatsApp kullanıcılarının meta bilgisinin Facebook'la paylaşılmasının milli güvenlik sorunu oluşturabileceğinin altı çiziliyor. Gerçekte WhatsApp, ücretsiz olarak sunduğu birçok hizmeti bizim kara kaşımız ya da kara gözümüz için yapmıyor. Zaten meta bilgimiz WhatsApp'ın elinde. Ama endişeye neden olan, bu bilgilerin Facebook tarafından siyasi ya da istihbari amaçla kullanılacak olması.

META BİLGİSİ KAYGISI

WhatsApp'la ilgili tekil kullanıcılar özel hayatlarına ilişkin kaygılar taşıırken, kamu daha çok META bilgisi üzerinde yoğunlaşıyor. Çünkü META bilgisi istihbari ve ekonomik bir değer ifade ediyor. **“Sosyal medyamız, bizim güvenlik sorgulamamız, GBT taraması ya da adli sicil kaydımıza dönüşüyor”** deniliyor. Meta bilgisi kabaca WhatsApp kullanıcısının yazıştığı kişilerin profilini, yazışmalarında ilgi duyduğu konuları, daha çok kimlerle ve hangi maksatla görüşmeler ya da yazışmalar yaptığı ya da hangi kurumlara gittiği, hesap bilgileri, mesajlar, durum bilgisi, konum bilgileri gibi güvenlik, siyaset, istihbarat alanları açısından kıymetli bilgileri içeriyor. **“Bu bir bilgi alınması değil, iki çarpı iki, üç çarpı üç gibi bir kuvvet çarpanı doğuruyor”** deniliyor.

TRUMP UYGULAMASI

ABD'de 6 Ocak'ta **Trump** yanlılarının Kongre binasını basması üzerine Twitter, ABD Başkanı **Trump**'ın hesaplarını kullanıma kapatmıştı. Şiddet çağrısı ya da terör propagandası gibi şartlara ihtiyaç duymadan **Trump**'ın Twitter hesabının askıya alınmasının ardından, WhatsApp'ın gizlilikle ilgili yeni sözleşmesi Türkiye'de yerli ve milli platformların güçlendirilmesi konusunu gündeme getirdi.

WHATSAPP GERİ ADIM ATMAZSA

Kullanıcıların başlattığı, **“Kavimler Göçü”**ne rağmen WhatsApp geri adım atmazsa ne olacak? Kullanıcılara seçenek hakkı tanımayan WhatsApp'a, ilk aşamada Rekabet Kurulu tarafından soruşturma başlatıldı. Ama WhatsApp geri adım atmadığı takdirde bazı yaptırımlar devreye girebilecek.

Siyasal İslam ve muhafazakarlık

Esfender KORKMAZ

13 Ocak 2021

Vikipedi'de, **Siyasal İslam** "*İslam'ın kişisel hayat dışında sosyal ve politik alanlarda da yol gösterici kılınmasını hedefleyen "politik-ideolojik hareketler"* olarak tanımlanmaktadır. Vikipedi'de yer alan konular, kim yazarsa yazsın, ayrıca uzmanlar tarafında gözden geçiriliyor ve bu nedenle yorumlarında tarafsızdır.

Öte yandan siyasi islamı her mezhep kendine göre yorumluyor. Vehhabi İslamcılığı, Selefi İslamcılığı, İrancı İslamcılık, Sufi İslamcılık gibi farklı yorumlar var. Bununla birlikte temel de siyasi İslamcılığın, söz gelimi hukukta şerait düzenine dönmek gibi ortak hedefleri var. Ayrıca, hepimiz çok net biliyoruz ki siyasi islam millete değil ümmete önem verir.

Muhafazakârlık dini motif barındırmaz. Bir toplumda geleneksel sosyal etmenlerin muhafaza edilmesini destekleyen politik ve sosyal bir felsefedir. Toplumsal ve kültürel değerlerin korunmasını savunur. Bu anlamda islamda güncelleşme isteyenler ya da yorumlar değişmez diyenler var. Muhafazakarlık sağ ve sol her iki sosyo - ekonomik sistemde de var. Sovyetler'de Stalin rejimine karşı olanlar (*Örneğin Troçkistler*) bu rejimi muhafazakârlaşmakla suçladılar. Türkiye'de aleviler arasında da muhafazakar olanlar var.

KHÜ, Türkiye Eğilimleri - 2020 Kantitatif Araştırma raporun'da Türk halkının siyasi yelpazedeki yerini tespit etmek için yapılan ankette "*Kendinizi nasıl*

tanımlarsınız?" sorusuna verilen cevaplar 2020 yılı için şöyledir;

KENDİNİZİ NASIL TANIMLARSINIZ ?	
	YÜZDE
MUHAFAZAKAR	25,7
MİLLİYETÇİ	22,0
SOSYAL DEMOKRAT	13,9
KEMALİST	10,3
SİYASAL İSLAMCI	8,9
APOLİTİK	5,9
SOSYALİST	4,3
ÜLKÜCÜ	3,3
ULUSALCI	2,3
LİBERAL	2,0

İlk sırada kendini Muhafazakar olarak tarif edenler var. Bunların oranı yüzde 25,7'dir.

Kendini siyasi İslamcı olarak tanımlayanların oranı beşinci sırada ve yüzde 8,9'dur.

2018 yılında kendini siyasi İslamcı olarak tanımlayanların oranı yüzde 30,9 iken 2019 ve 2020 de hızlı bir düşüş yaşanmış. Bunun nedeni Muhafazakar olanların, dini siyasete karıştırmanın en fazla dine zarar verdiğini ve sosyal sakıncalarını anlamış olmalarındandır. Ne var ki, anketi hazırlayanlar henüz işin farkına varamamışlar. Çünkü ayrıca köşede siyasi İslamcı ve muhafazkarları toplayarak, yüzde 34,6 olarak vermişlerdir.

Neden Milliyetçi ve muhafazakarları toplamamışta, Muahafazakar ve siyasi İslamı toplamışlar?

Adalet Partisi, sonrada Doğru Yol Partisi Genel Başkanı olan rahmetli Süleyman Demirel muhafazakardı ve fakat siyasi İslamcı değildi.

Laik devlet prensibini benimsemişlerdi. Çok iyi biliyoruz ki laik devlet siyasi İslam düşüncesine aykırıdır.

Anketin ikinci sırasında yüzde 22 oranı ile kendini Milliyetçi olarak tanımlayanlar var.

Türkiye de Türk islam sentezi çok tartışıldı. Aslında bu tartışma çok yanlıştır. İki açıdan yanlıştır... **Birisi...** Kimse islamı tartışmaz. Tartışılan siyasi islamdır. Dinin siyasi arenada kullanılmasıdır. **İkincisi...** Siyasi islamın hedefi ve tutkalı ümmettir, milliyetçiliğin esası ve tutkalı Türklüktür.

Nerden bakarsak bakalım, Türk kültürü çok farklıdır ve baskındır. Osmanlıda son üç yüz yıl eğitim dili Arapça olmuş, sarayda Arapça ve Farsça hakim olduğu için Osmanlı Türkçesi oluşmuş, ancak halkta arı Türkçe kaybolmamış ve Yunus gibi Türkçeyi çok iyi kullanan şairler çıkmıştır.

Osmanlıda şariat hükümleri de olmakla birlikte, her çıkan isyanda "**din elden gidiyor**" motifi kullanılmıştır. Abdülhamit'te ümmeti bir tutkal olarak kullanmak istemiş ve fakat önce Araplar İngilizlerle işbirliği yaparak isyan etmiştir.

Toplumu kamplaştırmanın da bir sınırı var. Şimdilerde halkın geçim derdi sorunu, siyasilerin kamplaştırma projelerinden daha öne çıktı ve toplum daha objektif düşünmek zorunda kaldı. Toplumu kamplaştırmanın o kadar zararını gördü ki, bundan sonra birlik rüzgarını önlemek mümkün değildir.

İbrahim Kahveci

Bütçe delik - döviz açık - işçi işsiz

Ülkemiz ekonomisi de tam bir sarmala girmiş durumda.

Bir tarafta döviz ihtiyacının doğurduğu faiz & döviz sarmalı

Diğer yanda bütçe açığının doğurmak üzere olduğu bütçe açığı & borç sarmalı.

Son 4 yılda bütçemiz 440 milyar liranın üzerinde nakit açığı vermiş. 2016 yılı başında 685 milyar lira olan Merkezi Yönetim Borç Stoku artık (Kasım 2020) 1 trilyon 872 milyar liraya ulaştı. Ama artışın 2020 yılında yığılaştığını da ifade edelim.

2020 başında 1 trilyon 336 milyar lira olan kamu borcu, yıl bitmeden 1 trilyon 872 milyar liraya yükseldi bile.

Sadece bu yılın 11 ayında kamu borç stokundaki artış 543 milyar liraya ulaştı. Bu tutar 2016 başındaki borç stokunun yüzde 80'ine karşılık geliyor.

Delice bir borçlanma ihtiyacı ve delice bir borç artışı yaşanıyor.

Bugün bütçeden yapılan faiz gideri borç oranına göre daha az kalmaktadır. Lakin unutmayın ki, önce borç artıyor ve ardından faiz yükü biniyor.

2015 yılında 50 milyar lira olan faiz giderinin bugün 121 milyar liraya çıkmış olması bizi şaşırtmasın. Asıl faiz gideri sonraki yıllarda karşımıza çıkacaktır.

***

Devlet bütçemiz borç sarmalına girdi de cari işlemlerimiz döviz sarmalına girmedi mi?

Bu yılın ilk 11 ayında 38,5 milyar dolar rezervlerden erittik. Ama yabancı sermaye çıkışı ile beraber sattığımız döviz 130 milyar dolara geldi.

Kasada tabiri caiz ise 40 sent kalmadı.

Kasada gözüken tüm döviz emanet veya başkalarının. Hatta o emanet ve başkalarının dövizleri çıktığında kasa 50 milyar dolar açık veriyor.

Acilen döviz bulmalıyız. Hem de çok acil...

İyi ama nasıl?

İşte onu da yüksek faiz vererek yapıyoruz. Ülke kaynaklarını faizcilere peşkeş çekerek faturayı Millete ödetiyoruz.

Ya yüksek faiz verip döviz bulacağız; ya da döviz bulacağız.

Başka yol yok...

Çalışarak, üreterek, yatırım yapılarak döviz bulma imkânımız yok. Geçmiş yıllarda ülkemize gelen dövizleri betona gömerken hiç düşünmedik bu günleri.

Artık ekonomimiz tam bir döviz & faiz sarmalına girmiş durumda.

***

Bir tarafta bütçe açığı ve faiz sarmalı yaşanırken diğer tarafta da döviz açığı & faiz sarmalı yaşanıyor.

Ama bütün bu cenderede asıl sarmal işsizlikte yaşanıyor.

Yatırım ortamı ülkemizde 2015 yılından beri çalışmıyor. Yerli & Milli, beka vs söylemler seçmeni cezbediyor olabilir, ama bilinmelidir ki bu söylemler yatırımcıları da tam tersine yatırımdan iteliyor.

Ülkemizde seçmen ve seçim uğruna dış politikada girdiğimiz gel-git sarmalları bizi adeta baş döndürücü bir arenaya çevirdi.

Bir gün AB'ye "sen yoluna biz yolumuza" derken, ertesi gün "AB bizim kapımızdır" diyebiliyoruz.

Bütün bu gel-git sarmalları sonucu ülkede yatırım yapılmıyor, yatırım yapılmayınca da istihdam artmıyor.

Sonuç olarak karşımıza ağır yük ödeyen bir Millet çıkıveriyor.

Bütçemiz açık

Dövizimiz yok ve

İşçimizin çalışacağı fabrikalar yetersiz.

13.01.2021

Çünkü yeni yatırım ve iş alanı yok.

Ama bütün bu sarmalların ötesinde 84 milyon Milleti 5-6 müteahhide çalışmak zorunda bırakan devasa bir Hazine Garantili ödemelerimiz var.

Çocuklarımız

Torunlarımız

bile borçlu.

Gelecek umudunu kaybeden Millet kapağı yurtdışına atmayı hayal ederken, içeride kalanların Yerli Milli mehter havası kulakları çınlatıyor.

Tıpkı Venezuela gibi...

13 Ocak 2021, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

İhanete hedef olmak konusunda Trump, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı geçiyor

Biz Türkiye'de Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından çeşitli önemli görevlere getirilen isimlerin, ilk fırsatta onu nasıl sattıklarına şaşırıırken, Amerika'da Trump'ı satanların listesi geldikçe şaşkınlığımız katlanarak artıyor. Bu listenin başlangıçtaki en şaşırtan ismi, Trump'ın Yardımcısı Pence'ti. Pence hem Biden'ın başkanlığına onay verdi, hem de Biden'ın yemin törenine katılacağını açıkladı. Pence'in Trump'ı satmadığı tek konu, Trump'ın görevinden azledilmesinde bir rol oynamayacağını açıklaması oldu.

Ivanka bile...

Ancak Trump'a en büyük darbe, eğer iddialar gerçekse, kızı Ivanka'dan geldi. Ivanka hem Biden'ın yemin törenine katılacakmış, hem de Trump'la siyasi kaderini ayırma kararı vermiş. Herhalde Ivanka'yı bu konuda etkileyen kişi eşi Kushner'dir... İsrail'i Arap ülkeleri ile barıştırmaya misyonunu, kayınpederi Trump'tan aldığı yetki ile gerçekleştiren Kushner, şimdi Trump'ın iktidarı sona erdiği için, eşini de Trump'tan kopartmaya karar vermiştir.

Netanyahu da...

Geriye kimler kalıyor dersiniz? Mesela İsrail'in Netanyahu'su için artık Trump'ın bir kıymet-i harbiyesi kalmamıştır. Bu nedenle ilk olarak arşivindeki Trump'lı fotoğrafları hemen silmiş... Bir diğer isim, Trump'ın eşi Melanie olabilir. Uzun süredir Trump'a karşı sevgi değil öfke duyduğunu hiç gizlemeyen Melanie de herhalde önümüzdeki günlerde kocası ile yolunu ayıracaktır.

İhanet bulvarı

Siyaset ve özellikle Amerikan siyaseti böyle bir şeydir... Hani "**Vefa sadece İstanbul'da bir semtin adıdır**" derler ya... Görüldüğü kadarıyla, Washington'da **Vefa** diye bir semt bile yok... Beyaz Saray'ın önünden geçen caddenin adı da olsa olsa "**İhanet**"tir.